

ผลกระทบและการปรับตัวของการดำเนินงานตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับ
การเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

มยุรี ยานพะโยม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2549

ISBN 974-502-932-7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ มยุรี ยานพะโยม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)
..... กรรมการ
(ดร. สมุทร ชำนาญ)
..... กรรมการ
(ดร. สมโภชน์ อเนกสุข)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์)
..... กรรมการ
(ดร. สมุทร ชำนาญ)
..... กรรมการ
(ดร. สมโภชน์ อเนกสุข)
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ทับศรี)
..... กรรมการ
(ดร. สุรัตน์ ไชยชมภู)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่.....เดือน..... พ.ศ. 2549

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์ ประธานกรรมการ ดร. สมุทร ชำนาญ และ ดร. สมโภชน์ อเนกสุข กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำ แก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่ง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และ ประสบการณ์อย่างกว้างขวางในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ดังปรากฏชื่อในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ที่ได้ให้ความกรุณาและอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ขอขอบคุณผู้บริหาร โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง ที่ให้ความช่วยเหลือและความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจสำคัญอย่างยิ่งในการทำ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จด้วยดี

มยุรี ยานพะยอม

46925183: สาขาวิชา: การบริหารการศึกษา; กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)

คำสำคัญ: ผลกระทบ/ การปรับตัว/ มาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง/
เขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

มยุรี ยานพะโยม: ผลกระทบและการปรับตัวของการดำเนินงานตามมาตรการพัฒนาและบริหาร
กำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก (IMPACTS
AND ADJUSTMENTS OF THE PERSONNEL DEVELOPMENT AND MANAGEMENT PROGRAM OF
SCHOOLS IN THE EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT AREA) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์:
สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์, Ed.D., สมุทร ชำนาญ, กศ.ด., สมโภชน์ อเนกสุข, กศ.ด. 119 หน้า. ปี พ.ศ. 2549.
ISBN 974-502-932-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินการดำเนินงานตามมาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อ
รองรับการเปลี่ยนแปลงของโรงเรียนในเขตพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ในด้านผลกระทบทางตรง
ผลกระทบทางอ้อม และการปรับตัวของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนที่มีครูเข้าร่วมมาตรการ
พัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง รวมทั้งสิ้นจำนวน 201 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม
ข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย การแจกแจงความถี่และ
ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

เมื่อจำแนกตามสภาพจังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง และตามประเภทโรงเรียนทั้งสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (เดิม) และสังกัดกรมสามัญศึกษา (เดิม) ได้รับผลกระทบ
ทางตรง ทางอ้อมและการปรับตัวของโรงเรียนตามลำดับมากที่สุดและรองลงไป ดังต่อไปนี้

1. ผลกระทบทางตรง ด้านงานวิชาการ คือ ครูบางคนไม่มีเวลาหยุดพักสอน และเวลาที่ใช้ใน
การจัดกิจกรรมทางวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล คือ เกิดปัญหาในการจัดครูเข้าสอนเพราะต้องสอนวิชาที่
ไม่ถนัดและต้องสอนควบชั้น ด้านการบริหารงานธุรการ คือ ครูต้องทิ้งชั้นเรียนมาทำงานธุรการทำให้เอกสาร
บกพร่องเพราะเวลาการทำงานไม่ละเอียดพอ ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ บริเวณโรงเรียนไม่สวยงามเพราะ
ผู้รับผิดชอบต้องสอนทั้งวัน

2. ผลกระทบทางอ้อม ด้านงานวิชาการ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำเพราะดูแล
ไม่ทั่วถึง ครูต้องสอนมากไม่มีเวลาหยุดพัก ด้านการบริหารงานบุคคล คือ ครูบางส่วนวางแผนจะออกจากราชการ
ก่อนครบเกษียณอายุเพราะเหนื่อยมากไม่มีการหยุดพัก ด้านการบริหารงานธุรการ คือ ไม่สามารถจัดทำ Data
Base (ฐานข้อมูล) เพราะไม่มีบุคลากรเพียงพอและครูต้องสอนเต็มเวลาแล้วยังต้องช่วยทำงานธุรการ การเงินและ
พัสดุ ด้านการบริหารงานทั่วไป คือ การประชาสัมพันธ์มีน้อยหรือแทบไม่มีเลย

3. การปรับตัว ด้านงานวิชาการ คือ ให้ครูอัตราจ้างและพนักงานราชการมาช่วยสอน ด้านการ
บริหารงานบุคคล คือ ใช้ทรัพยากรบุคคลในท้องถิ่นมาช่วยสอนและการสรรหาครูอัตราจ้าง ด้านการบริหารงาน
ธุรการ คือ นำคอมพิวเตอร์มาช่วยในงานเอกสาร และด้านการบริหารงานทั่วไป คือ จัดตั้งกรรมการดูแลอาคาร
บริเวณจากสถานักเรียน

46925183: MAJOR: EDUCATIONAL ADMINISTRATION;

M.Ed. (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: IMPACTS/ ADJUSTMENT/ THE PERSONNEL DEVELOPMENT AND
MANAGEMENT PROGRAM/ EASTERN SEABOARD DEVELOPMENT AREA

MAYUREE YANPAYOM: IMPACTS AND ADJUSTMENTS OF THE PERSONNEL
DEVELOPMENT AND MANAGEMENT PROGRAM OF SCHOOLS IN THE EASTERN SEABOARD
DEVELOPMENT AREA. THESIS ADVISORS: SITTIPORN NIYOMSRISSAK, Ed.D., SAMUT
CHAMNAN, Ed.D., AND SOMPOD ANAKSUK, Ed.D. 119 P. 2006. ISBN 974-502-932-7

The purpose of this research was to evaluate direct and indirect impacts on the adjustment of the personnel development and management programs of schools in the Eastern Seaboard Development Area. The sample of the study consisted of 201 school administrators in this program. The instrument used for collecting data was a set of check list questionnaires. The statistics employed for data analysis were frequency and percentage.

The findings revealed the following :-

The results of this research viewed by school administrators as classified by provincial sub-area (Chacheongsao, Chonburi and Rayong) and by departmental aspects (former National Primary Education commission and General Education Department) concerning the direct and indirect impacts and adjustment of the personnel development and management program in total and each aspect respectively were :

1. Direct impacts: In the academic aspect, teachers claimed they had no rest time. In the personnel management aspect, the problems identified arose from the allocation of teachers to classes where they were forced to teach subjects for which they had no training. Other areas noted were problems in teaching two classes at the same time. In the administration management aspect, teachers claimed they had to leave their class to attend to other administrative affairs. As a claimed consequence of this, mistakes in documents often occurred. In the aspect of general administrative affairs, school compounds were often neglected because the teachers had to teach all day.

2. Indirect impacts: In the academic aspect, the students' academic achievement was low because the teachers had a heavy teaching load. In the personnel management aspect, some teachers had set up plans for early retirement because of the heavy teaching-load. In the administration management aspect, the data base could not be established due to the lack of responsible personnel availability. In the aspect of general administrative affairs, public relations was at a low level or not performed at all.

3. Adjustment: In the academic aspect, teaching was done by temporarily contracted teachers or by non-academic staff. In the personnel management aspect, local community human resources were used as well as temporarily contracted teachers. In the administration management aspect, computers were used for doing paperwork. Finally, in the aspect of general administration affairs, building and ground committees were established from the student councils.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ซ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
กรอบความคิดในการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การบริหารงานบุคคลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	9
การลดขนาดองค์การและลดอัตราบุคลากร.....	12
มาตรการพัฒนาและบริหารกำลังคนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง.....	15
ผลกระทบของการลดขนาดราชการและลดอัตรากำลังบุคลากร.....	21
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	30
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	35
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การหาคุณภาพเครื่องมือ.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล.....	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ลำดับขั้นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	90
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	106
ภาคผนวก ก.....	107
ภาคผนวก ข.....	110
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	119

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	35
2 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจังหวัดที่ตั้งของโรงเรียน.....	39
3 แสดงกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทโรงเรียน.....	39
4 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านงานวิชาการ.....	40
5 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานบุคคล.....	43
6 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานธุรการ.....	45
7 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	47
8 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านงานวิชาการ.....	49
9 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล.....	51
10 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านการบริหารงานธุรการ.....	53
11 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางตรง จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	55
12 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านงานวิชาการ.....	57
13 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานบุคคล.....	59
14 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานธุรการ.....	61
15 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านงานวิชาการ.....	66
17 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล.....	68
18 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านการบริหารงานธุรการ.....	70
19 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของผลกระทบทางอ้อม จำแนกตามประเภท โรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	72
20 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านงานวิชาการ.....	74
21 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานบุคคล.....	76
22 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานธุรการ.....	78
23 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามจังหวัดที่ตั้ง ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	80
24 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามประเภทโรงเรียน ด้านวิชาการ.....	82
25 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามประเภทโรงเรียน ด้านการบริหารงานบุคคล.....	84
26 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามประเภทโรงเรียน ด้านการบริหารงานธุรการ.....	86
27 แสดงจำนวน ค่าร้อยละและอันดับที่ของการปรับตัว จำแนกตามประเภทโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป.....	88

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบความคิดในการวิจัย.....	5
---	----------------------------	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University